

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **M. H. Z., B.**, v zastúpení JUDr. Š. Č., advokátom, V., proti žalovanému: **Z., a. s., P.**, IČO: X., v zastúpení JUDr. A. V., advokátkou, B., **v konaní o zaplatenie 285 373,83 €**, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 13. januára 2009, č. k. 25 Cb 57/99-171, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 13. januára 2009 č. k. 25 Cb 57/99-171 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom zo dňa 13. januára 2009, č. k. 25 Cb 57/99-171 zamietol žalobu o zaplatenie sumy 285 373,83 € z titulu náhrady škody. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 7 259,06 € a 3 901,80 € v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení uviedol, že žalobca si uplatnil žalobou podanou na Krajskom súde v Banskej Bystrici dňa 20. septembra 1999 právo na zaplatenie 558 142,70 DEM ako náhradu škody, ktorá mu vznikla tým, že zaplatil celé kontrahované množstvo hliníka a predávajúci mu dodal len časť dohodnutého plnenia. Sporové strany zhodne požiadali o prerušenie tohto konania až do právoplatného skončenia sporu vedeného pôvodne pod č. k. 25Cb 25/96 medzi tými istými účastníkmi konania, v ktorom si žalobca uplatnil dodanie hliníka, ktorý mu nedodal jeho zmluvný predávajúci. Po právoplatnosti uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Obo 269/2006 zo 4. apríla 2007, vydaného v konaní č. k. 25Cb 25/96, ktorým bola žaloba žalobcu na plnenie dodávky hliníka zamietnutá, krajský súd pokračoval

v prerušenom konaní a rozsudkom č. k. 25Cb 57/99-122 z 26. júna 2007 žalobu zamietol a žalovanému priznal právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie, v ktorom žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Na základe podaného odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 3 Obo 182/2007 z 25. septembra 2008 rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie podľa ust. § 221 ods. 1. písm. h/ O. s. p. (súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy - znenie účinné do 15. októbra 2008). V odôvodnení zrušovacieho rozhodnutia sa konštatuje, že krajský súd nevykonal dokazovanie, týkajúce sa žalobcovej námietky, podľa ktorej uvedené vyhlásenie (vyhlásenie o skladovaní hliníka vystavené žalovaným 18. septembra 1995) deklarovalo neexistujúci stav, bolo zavádzajúce a spôsobilé vyvolať omyl u jeho adresáta, ktorým bol žalobca. Podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné, aby sa súd prvého stupňa zaoberal charakterom vyhlásenia o skladovaní z hľadiska ustanovenia § 34 Občianskeho zákonníka.

Krajský súd opakovane konštatoval tak, ako v predchádzajúcom rozsudku, že podľa ust. § 37 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení účinnom ku dňu podania žaloby je daná právomoc slovenských súdov, pretože je daná ich príslušnosť. Rovnako je daná aj vecná príslušnosť krajského súdu ako súdu prvého stupňa podľa ust. § 9 ods. 3 písm. m/ O. s. p. v znení účinnom ku dňu podania žaloby.

Súd zistil, že medzi účastníkmi je nesporné, že žalobca uzavrel 12. septembra 1995 ako kupujúci kúpnu zmluvu s predávajúcim, ktorý bol v kúpnej zmluve uvedený ako „A., stavebno-montážny podnik“, podľa ktorej bol predávajúci povinný kupujúcemu dodať hliník minimálne 99,5% kvality v množstve 420 ton a 99,7% kvality v množstve 200 ton. Termín dodania bol dohodnutý na 15. septembra 1995. Cena hliníka bola dohodnutá pri kvalite 99,5% na 2 250,-- DEM za tonu a pri hliníku kvality 99,7% na 2 270,-- DEM za tonu. Podľa bodu 3.4.2 zmluvy pre uskutočnenie termínu plnenia je rozhodujúci „deň obdržania vyhlásenia o skladovaní žiarskym závozom podľa bodu 4 tejto zmluvy“. V bode 11 bolo dohodnuté, že kúpna zmluva sa stane účinnou „až po podpise kupujúcim signalizovaného skladištného vyhlásenia, ktoré ako pripojená príloha je neodpušiteľnou súčasťou tejto zmluvy“. Krajský

súd konštatoval, že takto označený predávajúci v kúpnej zmluve je non subjekt, pretože nie je fyzickou a ani právnickou osobou, ktoré (a len tieto) majú spôsobilosť na práva a povinnosti, ako aj spôsobilosť na právne úkony (ust. § 7 a § 18 Občianskeho zákonníka). V skutočnosti bol predávajúcim Š. H. ako fyzická osoba.

Rovnako je medzi účastníkmi konania nesporné, že Š. H. dodal žalobcovi v dňoch 13. októbra, 18. októbra, 26. októbra 1995 tovar v celkovom množstve 153 290 kg a v celkovej hodnote 345 857,30 DEM.

V napadnutom rozhodnutí sa ďalej uvádza, že medzi účastníkmi tiež nie je sporné, že žalobca uhradil Š. H. celú kúpnu cenu vo výške 904 000,-- DEM. Ďalej medzi účastníkmi konania nie je nesporné, že žalovaný podpísal 18. septembra 1995 prehlásenie o skladovaní tovaru, ktoré je adresované žalobcovi. V tomto prehlásení sa konštatuje, že žalovaný skladuje v sklade primérny hliník vo forme odmerných odliatkov, ktorý je vlastníctvom firmy A., stavebno-montážny podnik, Ž. a ktorého registrovaná skladová hmotnosť je 200 000 kg hliníka 99,5% a 200 000 kg AL 99,7%. V tomto prehlásení žalovaný potvrdzuje, že uvedený tovar okamžite uvoľní podľa zákazky firmy M. K. M., akonáhle sa M. K. ako kupujúci skladovaného primerného hliníka preukáže oficiálnym potvrdením banky, ktoré preukáže prevod protihodnoty tovaru na účet firmy A., stavebno-montážny podnik č. 407-375-131-000232. Žalobca na pojednávaní poukazoval predovšetkým na to, že prehlásenie o skladovaní tovaru, ktoré vystavil žalovaný, predstiera neexistujúci skutkový stav, teda že vlastníkom uloženého hliníka je p. Š. H. a tento hliník je uložený v sklade Z. Toto skladové vyhlásenie, podľa tvrdenia žalobcu, uviedlo žalobcu do omylu a spôsobilo mu škodu, ktorá je predmetom tohto sporu. Pokiaľ by toto skladové vyhlásenie nebolo žalovaným vydané, nikdy by nedošlo k uzavretiu zmluvy a k zaplateniu kúpnej ceny, resp. pokiaľ by žalobca zistil, že nezodpovedá skutočnosti, nepoukázal by kúpnu cenu. Žalobca sa na pojednávaní odvolával na výpoveď pracovníka žalovaného Ing. M. v súvisiacom konaní o dodávku hliníka, kde tento pracovník výslovne poprel, že skladuje tovar pre p. Š. H., čo poprel aj sám p. Š. H.

Súd prvého stupňa sa v odôvodnení rozhodnutia zaoberal charakterom vyhlásenia o skladovaní z hľadiska ust. § 34 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že na základe jednostranných právnych úkonov nemôžu iným osobám vzniknúť práva alebo povinnosti,

pokiaľ právny predpis s takýmto právnym úkonom výslovne vznik práv alebo povinností nespája. Z týchto dôvodov nemohlo dôjsť na základe uvedeného prehlásenia žalovaného k vzniku (zmene alebo zániku) práva alebo povinnosti žalobcu a ani žalovaného. Žalovaný nemal so žalobcom uzatvorenú kúpnu zmluvu, a preto na základe tohto prehlásenia nebol povinný voči žalobcovi plniť. Žalovaný tak nemohol porušiť povinnosť zo záväzku, v dôsledku čoho nie je splnený jeden zo základných predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu podľa ust. § 373 Obchodného zákonníka.

Súd konštatoval, že žalobca v žalobe neuviedol žiadne argumenty - dôvody, pre ktoré by malo byť uvedené skladové vyhlásenie ako nepomenovaný právny úkon neplatný. Dôvody neplatnosti tohto právneho úkonu nezistil ani súd v priebehu konania. Naopak, žalobca sa v súvisiacom spore na základe uvedeného prehlásenia o skladovaní domáhal voči žalovanému dodania chýbajúceho množstva hliníka a tvrdil, že prehlásenie je platné a žalovaný je na základe neho povinný plniť. Krajský súd v Banskej Bystrici vo svojom rozhodnutí vo veci vyhlásenia o skladovaní hliníka v súvislosti s existenciou hliníka na sklade poukázal na to, že hliník nie je hnutel'nou vecou individuálne určenou, ale je vecou druhovou, a preto nie je možné určiť, v koho vlastníctve bol hliník, ktorý žalovaný „ukázal“ pracovníkom žalobcu. Súd poukázal aj na výpoveď Ing. M., ktorý podpísal prehlásenie o skladovaní, na pojednávaní 27. apríla 1998, v konaní vedenom pôvodne pod č. 25Cb 25/96. Ing. M. ako svedok uviedol, že žalovaný mal na sklade podstatne viac hliníka, ako to množstvo, ktoré bolo potrebné na plnenie podľa vyhlásenia o skladovaní. Časť tovaru žalovaný vyskladnil, pretože „firma A.“ poukázala finančné prostriedky. Ďalšia časť plnenia nebola realizovaná, pretože kupujúci nezaplatil príslušnú časť kúpnej ceny.

Aj pokiaľ by prehlásenie o skladovaní bolo neplatné, nie sú splnené podmienky pre vznik zodpovednosti za škodu podľa ust. § 268 a § 373 Obchodného zákonníka, pretože vzniknutá škoda nie je v príčinnej súvislosti s vyhlásením o skladovaní. Žalobcovi vznikla škoda tým, že jeho zmluvný partner ako predávajúci, ktorému zaplatil kúpnu cenu, mu nedodal tovar v dohodnutom množstve.

Súd nevyhovel návrhu žalobcu na vypočutie Ing. M. a Š. H.. Uvedené osoby boli vypočuté v súvisiacom konaní č. k. 25Cb 1/06 (predtým č. k. 25Cb 25/96) ku všetkým tvrdeným skutočnostiam.

Súd nevyhovel ani návrhu na vypočutie pracovníčky žalobcu p. E. T., nakoľko odstup času, s ktorým by mala byť svedkyňa vypočutá, je taký, že nemožno predpokladať poskytnutie konkrétnych údajov ku skutočnostiam, ktoré sa udiali v roku 1995. Menovaná pracovníčka, podľa tvrdenia žalobcu, sa zúčastnila obhliadky hliníka u pracovníka žalovaného v deň, keď žalovaný podpísal prehlásenie o skladovaní. Tieto skutočnosti však neboli sporné, a preto nebol vôbec daný dôvod na vykonanie tohto dôkazu.

Na základe takto zisteného skutkového stavu krajský súd žalobu, podanú bez právneho dôvodu, zamietol.

Proti rozsudku podal žalobca odvolanie v plnom rozsahu. Súd prvého stupňa podľa neho neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností podľa ust. § 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p., ďalej dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p. Rozsudok predstavuje podľa žalobcu aj rozhodnutie súdu prvého stupňa, vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.

Žalobca v odvolaní uviedol, že krajský súd nehodnotí ním predkladané a označované dôkazy objektívne a nestranne. Súd podľa žalobcu svoje skutkové a právne závery opiera len o jednostranný a účelový výklad niektorých existujúcich dôkazov, pri niektorých záveroch sa odvoláva na vyjadrenia a výpovede obsiahnuté v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Cb 1/2006, (predtým 25 Cb 25/96). Žalobca poukazuje na to, že síce ide o súvisiaci spor, avšak je založený na inom právnom základe.

Podľa žalobcu prvostupňový súd pokyn na doplnenie dokazovania, vyslovený v právnom názore zrušujúceho uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. septembra 2008, č. k. 3 Obo 182/2007, vykonal iba opätovným konštatovaním svojho stanoviska uvedeného v rozsudku zo dňa 27. apríla 1998, sp. zn. 25 Cb 25/96.

Žalobca v odvolaní opätovne poukázal na to, že kúpna zmluva zo dňa 12. septembra 1995 bola uzavretá medzi ním a fyzickou osobou - živnostníkom Š. H. so sídlom P., ktorý má na základe zápisu v živnostenskom registri oprávnenie používať obchodné meno Š. H. A., a preto ako fyzická osoba má plnú právnu subjektivitu.

Žalobca v odvolaní ďalej uviedol, že v predmetnej kúpnej zmluve je predávajúci označený obchodným menom, t. j. v zmluve sú obsiahnuté všetky podstatné identifikačné údaje týkajúce sa jeho osoby, v dôsledku čoho je zámena predávajúceho s inou osobou vylúčená. Zo znenia ust. podľa § 10 ods. 1 Obchodného zákonníka v spojení s ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka totiž jednoznačne vyplýva, že rozhodujúcim kritériom pre posudzovanie platnosti či neplatnosti právneho úkonu je jeho určitosť a zrozumiteľnosť a nie prípadné chyby v písaní a počítaní, pokiaľ nespochybňujú význam takéhoto právneho úkonu (§ 37 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

Žalobca poukázal aj na kuriózne vysporiadanie sa prvostupňového súdu s otázkou, či prehlásenie o skladovaní zodpovedalo objektívnemu stavu, keď súd jednak odcitoval časť výpovede Ing. M... M. z iného súdneho konania č. k. 25Cb 1/06 (predtým č. k. 25Cb 25/96) a zároveň konštatoval, že hliník nie je hnutelnou vecou individuálne určenou, ale je vecou druhovou, a preto nie je možné určiť, v koho vlastníctve bol hliník, ktorý žalovaný ukázal pracovníkom žalobcu. Možnosť takéhoto účelového výkladu výpovede Ing. M. je podľa žalobcu nepochybné jedným z podstatných dôvodov, pre ktorý sa prvostupňový súd už viac rokov „zdráha“ doplniť dokazovanie o výsluch navrhovaných svedkov Š. H., Ing. M. a p. E. T. s odôvodnením značného odstupe času. Menovaní svedkovia neboli vypočutí ani v súvisiacom konaní sp. zn. 25 Cb 25/96 ani v čase, keď odstup času nebol tak veľký.

Nevykonanie dôkazu výsluchom Š. H. odvolávajúci sa aj na uznesenie O. Ú. V. P. Z. v L. č. OU-173/O2LV-97 zo dňa 30. júna 1997, ktorým bola odložená vec podozrenia z trestného činu sprenevery, je podľa žalobcu neopodstatnené. Pre rozhodnutie v tomto spore to je podľa žalobcu právne irelevantná skutočnosť.

Žalobca v odvolaní poukázal aj na tú skutočnosť, že žalovaný k deklarovanejmu prehláseniu od samého počiatku (a to aj v konaní sp. zn. 25 Cb 1/06) tvrdí, že Š. H. -A. nemal u neho uskladnený žiadny hliník a Š. H. túto skutočnosť aj sám potvrdil. Neexistenciu uskladneného hliníka dňa 12. septembra 1995, t. j. v čase uzavretia kúpnej zmluvy medzi žalobcom a Š. H.-A., dokazuje i uzavretie kúpnej zmluvy na kúpu hliníka medzi Z., a. s., v postavení predávajúceho a Š. H.-A. v postavení kupujúceho, ktorá bola uzavretá až 19. septembra 1995, t. j. až deň po tom, nakoľko 18. septembra 1995 podpísaním originálu skladištného vyhlásenia Ing. M. nadobudla účinnosť kúpna zmluva medzi žalobcom a Š. H.-A..

Žalobca podľa vlastného vyjadrenia konal v dobrej viere a presvedčení, že podmienenie účinnosti kúpnej zmluvy v bodoch 4 a 11 „podpisom skladištného vyhlásenia Z., a. s., vo forme pripojenej prílohy a neodpušiteľnej súčasťou kúpnej zmluvy” je postačujúce pre zabezpečenie tohto kontraktu.

Na základe uvedeného, žalobca k veci v odvolaní uviedol, že skladové (skladištné) vyhlásenie zo dňa 18. septembra 1995 je v zmysle ust. § 34 Občianskeho zákonníka právnym úkonom (nepomenovaným) a je postihnutý absolútnou neplatnosťou jednak pre absenciu vážnosti podľa ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, súčasne je však tento právny úkon aj v zjavnom rozpore s dobrými mravmi podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka, keďže v rozpore s objektívnou skutočnosťou predstiera neexistujúci stav.

Kúpna zmluva č. 33/5-027 zo dňa 12. septembra 1995 na kúpu hliníka, uzavretá medzi Š. H.-A. v postavení predávajúceho a žalobcom v postavení kupujúceho, je v zmysle ust. § 34 Občianskeho zákonníka právnym úkonom, ktorý je podľa žalobcu rovnako postihnutý absolútnou neplatnosťou, keďže jeho predmetom je plnenie nemožné v zmysle ust. § 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V deň uzavretia kúpnej zmluvy 12. septembra 1995, ale ani neskôr v čase vystavenia skladištného vyhlásenia dňa 18. septembra 1995, predávajúci Š. H.-A. preukázateľne nevlastnil žiadny hliník, a preto tento tovar ani nemohol byť predmetom prevodu jeho vlastníckych práv.

Žalobca poukazuje aj na tú skutočnosť, že zodpovednosť za škodu, spôsobenú neplatnosťou právneho úkonu podľa ust. § 268 Obchodného zákonníka nie je zodpovednosťou vyplývajúcou zo zmluvnej povinnosti, ale ide o tzv. „deliktnú“ zodpovednosť nastupujúcu v prípade protiprávneho úkonu voči komukoľvek (a teda rozhodne aj voči tretej osobe), ktorá je zodpovednosťou objektívnou a jej jediným liberačným dôvodom je nedostatok dobrej viery druhej osoby - žalobcu.

Žalobca zdôrazňuje, že existuje jednoznačne preukázaná príčinná súvislosť, a to nielen faktická ale aj právna, medzi skladovým vyhlásením a právnym úkonom uzavretia kúpnej zmluvy uvedenej vyššie. Skladové vyhlásenie je prílohou a neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, navyše podmieňuje jej účinnosť.

Podľa žalobcu vystavením predmetného skladového vyhlásenia postihnutého absolútnou neplatnosťou, žalovaný jednak veľmi dobre vedel, že toto slúži ku kúpnej zmluve a tým prevzal na seba objektívnu zodpovednosť za nemožnosť plnenia údajným vlastníkom deklarovaného tovaru. Čo je však podľa žalobcu podstatnejšie, rozhodujúcou mierou tak žalovaný prispel ku vzniku škody, keď žalobcovi v postavení kupujúceho stanovil jedinú podmienku k uvoľneniu kupovaného tovaru - preukázanie sa oficiálnym potvrdením banky o prevode protihodnoty tovaru na účet firmy A. č. 407-375-131-000232 a v protiprávnom konaní pokračoval aj naďalej, keď dňa 25. septembra 1995 vystavil „potvrdenie“ opäť podpísané Ing. M. M., ktorým potvrdil zmenu platobnej dispozície (zmenu čísla bankového účtu), pričom sa vo svojom písomnom oznámení odvoláva na platnosť ním vystaveného a podpísaného vyhlásenia o skladovaní zo dňa 18. septembra 1995, hoci podľa žalobcu veľmi dobre vedel, že ani po splnení uvedených podmienok kupujúcemu tovar nevydá.

Z uvedených dôvodov žalobca navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, alebo zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Z podaného odvolania ďalej vyplýva, že žalobca po zvážení všetkých okolností tohto prípadu, ako aj vzhľadom k dĺžke trvania tohto konania a obštrukciách žalovaného v súvisiacom spore (pod sp. zn. 25 Cb 1/2006 - predtým 25 Cb 25/96) dospel k záveru, že vo vzťahu k žalovanému je uplatnenie príslušenstva popri uplatnenej istine plne odôvodnené.

Tento je síce v omeškaní so splnením peňažného záväzku od 17. septembra 1999 (dňa podania tejto žaloby), žalobca však využíva svoje zákonné právo a voči žalovanému uplatňuje úrok z omeškania spätne len za obdobie štyroch rokov od podania tohto návrhu na zmenu žaloby - žalobného petitu. Keďže základná úroková sadzba NBS (do 31. decembra 2002 diskontná sadzba) ku dňu 31. decembra 2004 (prvý kalendárny deň kalendárneho polroka, v ktorom došlo k omeškaniu) bola 4%, žalobcom uplatňovaný úrok z omeškania predstavuje (prvý deň splatnosti dlhu) ročný úrok z omeškania vo výške 14%. Z vyššie uvedených dôvodov žalobca v zmysle ust. § 95 ods. 1/ O. s. p. s použitím ustanovenia § 211 O. s. p. žiada, aby odvolací súd povolil zmenu žaloby nasledovne:

„Žalovaný sa zaväzuje zaplatiť žalobcovi 285 373,83 € spolu s ročným 14% úrokom z omeškania z uvedenej sumy počnúc dňom 19. februára 2005 do zaplatenia, ako aj trovy konania, pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia žalobcu podľa jeho vyčíslenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. Š. Č.”.

Žalovaný vo svojom stanovisku k odvolaniu uviedol, že žalobca uzatvoril ako kupujúci dňa 12. septembra 1995 so Š. H.-A. ako predávajúcim kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bolo dodanie hliníka. Z tejto zmluvy je zrejmé, že právo na dodanie hliníka vzniklo žalobcovi voči Š. H.-A. a nie voči žalovanému. Žalovaný zastáva názor, že nie je prípustné, a je v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku, aby žalobca prenášal na odporcu následky svojich neúspešných obchodných transakcií s tretími osobami.

Podľa žalovaného tak medzi ním a žalobcom nebol žiadny zmluvný vzťah, preto nie sú splnené zákonné dôvody na vznik povinnosti žalovaného na náhradu škody podľa ust. § 373 Obchodného zákonníka.

Žalovaný ďalej zastáva názor, že súd prvého stupňa sa charakterom vyhlásenia o skladovaní zaoberal dostatočne a rovnako ako Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Obo 269/2006, dospel k záveru, že dotknuté vyhlásenie o skladovaní zo dňa 18. septembra 1995 je platným právnym úkonom, a preto nevzniklo žalobcovi právo na náhradu škody v zmysle ust. § 268 Obchodného zákonníka.

Uviedol, že podľa žalobcu je kúpna zmluva č. 33/5-027 z 12. septembra 1995 neplatným právnym úkonom, z dôvodu nemožnosti plnenia, pričom vyhlásenie o skladovaní zo dňa 18. septembra 1995 je neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy a podmieňuje jej účinnosť. Neplatnosť tejto zmluvy mal spôsobiť žalovaný spolu so Š. H. spoločne a nerozdielne. Ohľadom týchto tvrdení žalobcu, ako aj o vedomom a zámernom uvedení do omylu žalobcu zo strany žalovaného v súčinnosti so Š. H.-A., predstierajúc neexistujúce skutočnosti sa žalovaný ohradil. Pričom uviedol, že nebolo žiadnym relevantným spôsobom preukázané, že by žalovaný vedel o kúpnej zmluve medzi žalobcom a Š. H. zo dňa 12. septembra 1995 a vedome spolupracoval so Š. H. na uvádzaní do omylu žalobcu. Ak žalobca nemal o tejto kúpnej zmluve vedomosť, nemohol vedieť, že skladové vyhlásenie zo dňa 18. septembra 1995 má byť jej súčasťou a že je podmienkou účinnosti tejto kúpnej zmluvy.

Žalovaný ďalej uviedol, že ak odvolací súd pripustí zmenu návrhu tak, ako to v odvolaní požaduje žalobca, vznáša námietku premlčania na požadované úroky za obdobie odo dňa 19. februára 2005 do dňa 23. februára 2005, nakoľko návrh na zmenu žaloby bol súdu doručený až dňa 24. februára 2009, t. j. až tento deň bola pretrhnutá uplatnením práva na súde premlčacia lehota.

Na základe vyššie uvedených dôvodov žalovaný navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v plnom rozsahu potvrdil a zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a § 214 ods. 2 O. s. p. v medziach dôvodov odvolania a bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Predmetom sporu je zaplatenie sumy 285 373,83 € istiny titulom náhrady škody, ktorá vznikla žalobcovi tým, že zaplatil celé kontrahované množstvo hliníka, ktoré mu nebolo dodané.

Svoje právo žalobca voči žalovanému vyvodzuje z vyhlásenia o skladovaní z 18. 09. 1995, ktorým žalovaný pre žalobcu potvrdil, že pre firmu A. Stavebno-montážny

podnik Ž. skladuje hliník, a tiež vyhlásil, že uvedený hliník uvoľní v prospech žalobcu po tom, ako preukáže prevod protihodnoty tovaru na účet firmy A. Stavebno-montážny podnik.

Z obsahu spisu sa zisťuje, že žalobca ako kupujúci 12. septembra 1995 uzavrel so Š. H. (v zmluve označený ako A., stavebnomontážny podnik), ako predávajúcim, kúpnu zmluvu, ktorou sa predávajúci zaviazal dodať žalobcovi 420 t hliníka v ingotoch kvality 99,5% a 200 t hliníka v kvalite 99,7%. V platobných podmienkach zmluvné strany dohodli, že výrobca (žalovaný) vystaví skladovacie prehlásenie, v ktorom oznámi, že tovar uskladňuje v prospech kupujúceho vo svojom sklade a ak kupujúci preukáže úradné potvrdenie svojej banky, že protihodnotu poukázal na číslo účtu predávajúceho, môže si tovar prevziať zo skladu žalovaného. Účinnosť zmluvy zmluvné strany podmienili uvedeným skladištným vyhlásením, ktoré ako príloha je súčasťou zmluvy.

Dňa 18. 09. 1995 vystavil žalovaný vyhlásenie, v ktorom potvrdil, že pre predávajúceho skladuje hliník, ktorý je v jeho vlastníctve, v množstve 200 t hliníka kvality 99,5% a 200 t hliníka v kvalite 99,7%. Tiež vyhlásil, že tento okamžite uvoľní v zmysle zákazky firmy žalobcu po tom, ako kupujúci skladovaného hliníka predloží oficiálne potvrdenie banky, podľa ktorého bola protihodnota tovaru poukázaná na účet firmy A. číslo 407-375-131-000232. Vyhlásenie je potvrdené žalovaným a adresované žalobcovi.

Listom zo dňa 25. 09. 1995 žalovaný oznámil žalobcovi, že akceptuje potvrdenie jeho banky o poukázaní hodnoty tovaru na firmu A. upravené číslo účtu 401-3419-00-227-131. Uvedené platí spolu s prehlásením o skladovaní z 18. 09. 1995.

Žalobcom poukázaná suma 904 000,-- DEM bola na uvedený účet pripísaná dňa 28. 09. 1995.

Z obsahu spisu sa tiež zisťuje, že z poukázanej platby bol v dňoch 13. 10. 1995, 18. 10. 1995 a 26. 10. 1995 žalobcovi dodaný tovar v celkovej hodnote 345 857,30 DEM.

Hodnotu zaplateného, ale nedodaného tovaru uplatnil žalobca voči žalovanému predmetnou žalobou ako škodu z neplatného právneho úkonu.

Žalobca tvrdil, že v čase vydania uvedeného potvrdenia firma A. nevlastnila hliník, ktorý by pre ňu žalovaný skladoval, čo dokladoval kúpnu zmluvou z 19. 09. 1995 uzavretou medzi firmou A. a žalovaným, ktorú skutočnosť žalovaný nerozporoval.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú neplatnosťou právneho úkonu v zmysle § 268 Obch. zák. je špeciálnou zodpovednosťou vo vzťahu k všeobecnej zodpovednosti za škodu upravenej Obchodným zákonníkom. Zodpovednosť za škodu je objektívnou zodpovednosťou a sankcionuje každého, kto spôsobil neplatnosť právneho úkonu, v dôsledku ktorej škoda vznikla. Liberácia spod zodpovednosti spočíva v tom, že oprávnená osoba o neplatnosti právneho úkonu vedela. Iné liberačné dôvody pri všeobecnej úprave zodpovednosti za škodu sa nepoužijú. Ide tiež o mimozmluvnú zodpovednosť, ktorá nie je dôsledkom porušenia zmluvnej povinnosti, ale protiprávne konanie spočíva v spôsobení neplatnosti právneho úkonu. Subjektom povinným z tejto zodpovednosti je ten, kto spôsobil neplatnosť právneho úkonu, pričom nie je rozhodujúce, či túto neplatnosť zavinil. Povinnou osobou nemusí byť niekto z účastníkov právneho úkonu, ale aj tretia osoba, ktorá pre takýto právny úkon poskytovala informácie. Oprávnenou osobou je ten, komu bol právny úkon určený. Zodpovednosť za škodu predpokladá tiež príčinnú súvislosť medzi neplatnosťou právneho úkonu a vznikom škody.

Podľa § 49a Obč. zák. právny úkon je neplatný, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca, a osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala, alebo o ňom musela vedieť. Právny úkon je takisto neplatný, ak omyl táto osoba vyvolala úmyselne. Omyl v pohnútke nerobí právny úkon neplatným.

V zmysle § 49a veta prvá Obč. zák. má omyl konajúceho za následok neplatnosť právneho úkonu vtedy, ak bol podstatný (rozhodujúci pre uskutočnenie právneho úkonu konajúceho), a súčasne za predpokladu, že druhý účastník omyl konajúceho vyvolal. Omyl je vyvolaný vtedy, ak účastník bez úmyslu uviesť mýliaceho sa účastníka vznik omylu spôsobil, napr. uvedením nepravdivých skutočností, ktoré boli pre utváranie vôle konajúcej osoby rozhodujúce. O omyl ide tiež vtedy, ak musel byť druhému účastníkovi známy, alebo

vzhľadom k okolnostiam ho musel poznať a konajúcu osobu na jej omyl neupozornil. Omylom je tiež prípad, kedy omyl bol vyvolaný druhým účastníkom úmyselne.

Súd prvého stupňa v ďalšom konaní vyhodnotil vyhlásenie žalovaného z 18. 09. 1995 správne ako nepomenovaný právny úkon, avšak vyvodil z neho nesprávne právne závery.

Záväzky totiž vznikajú nielen zo zmlúv, ale tiež z jednostranných právnych úkonov, pre ktoré je samozrejme predpokladanou podmienkou, že záväzok je dostatočne určený.

Z uvedeného vyhlásenia žalovaného je zrejmé, že ním potvrdzuje skutočnosť, že pre firmu A. Stavebno-montážny podnik Ž. skladuje hliník, ktorý je v jej vlastníctve a súčasne, že žalovaný sa zaväzuje tovar okamžite uvoľniť v prospech žalobcu, po predložení potvrdenia platby bankou v prospech účtu firmy A. Stavebno-montážny podnik.

Výsledky konania tiež nasvedčujú tomu, že žalovaným potvrdzovaná skutočnosť o vlastníctve a skladovaní hliníka pre firmu A. Stavebno-montážny podnik Ž. (predávajúceho Š. H.) nebola pravdivá a tiež je nesporné, že táto skutočnosť bola podmienkou uzavretej kúpnej zmluvy z 12. 09. 1995 a platby dohodnutej kúpnej ceny.

Nepochybným je tiež, že žalobca platbu v prospech predávajúceho poukázal na základe potvrdzovanej skutočnosti o vlastníctve a skladovaní hliníka a prevzatého záväzku žalovaným o uvoľnení hliníka, smerujúceho vo vzťahu k žalobcovi (vyhlásenie adresované žalobcovi).

Za tohto skutkového a právneho stavu možno vyvodiť, že žalovaný nepravdivými informáciami uviedol žalobcu do omylu a spôsobil neplatnosť právneho úkonu, čím sa podieľal na vzniku škody.

Z uvedených dôvodov rozhodnutie súdu prvého stupňa o tom, že u žalovaného nie sú dané predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom sa bude zaoberať otázkou výšky škody a podielom žalovaného na vzniknutej škode a v ktorom tiež rozhodne o žalobcom uplatnenej zmene návrhu.

Podľa § 226 O. s. p. je pre Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie, právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 23. februára 2011

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová